

РЕШЕНИЕ

№ 28183

гр. София, 23.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 26.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **9252** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. във връзка с чл. 28 от Закона за хазарта (ЗХ).

Образувано е по жалба на „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД срещу Решение № 000030-3454/25.03.2024 г. на изпълнителния директор на Национална агенция за приходите.

В жалбата се развиват оплаквания за несъобразяване с разпоредбата на чл. 129, ал. 6 ДОПК, според която следва да се върне законната лихва, дължима върху неправилно събрана държавна такса. Позовава се, че няма пречка лихвата да се претендира в рамките на отделно производство. Претендират се разноси.

Ответникът - изпълнителният директор на Национална агенция по приходите (НАП), чрез процесуалния си представител, изразява доводи за неоснователност на жалбата. Развиват се доводи за неприложимост на производството по чл. 129, ал. 6 ДОПК, тъй като изпълнителният директор на НАП не действа като орган по приходите, когато упражнява правомощията си по Закона за хазарта. Счита, че производството по установяване дължимостта на държавни такси по ЗХ не се развива по реда на чл. 129 ДОПК, поради което връщането на лихвите не следва да е по реда на ДОПК. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Издадено е решение № 000030-7845/01.09.2022 г. на изпълнителния директор на НАП, с което е издаден лиценз по чл. 17, ал. 1 ЗХ в полза на „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД. В това е решение е указано на жалбоподателя да заплати две такси: държавна такса по чл. 30, ал. 1 ЗХ в размер на 7 500 лева и държавна такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ в размер на 25 000 лева.

Не се спори, че с платежно нареждане от 02.09.2022 г. „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД е внесло по сметка на НАП сумата в размер на 25 000 лева, представляваща държавна такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ, което във връзка с изпълнение на указанията, дадени с решение № 000030-7845/01.09.2022 г. на изпълнителния директор на НАП.

Впоследствие се е развило производство пред изпълнителния директор на НАП, с което поискано възстановяване на недължимо внесена държавна такса от 25 000 лева. В тази връзка е издадено решение № 000030-10235/01.12.2022 г. на изпълнителния директор на НАП, с което в полза на „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД е възстановено недължимо платената държавна такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ в размер на 25 000 лева, внесена с платежно нареждане от 02.09.2022 г.

Не се спори, че недължимо платената сума е върната на 22.12.2022 г. на жалбоподателя.

Производството по издаване на оспореното решение е започнато с подадено до изпълнителния директор на НАП искане вх. № 26-К-417/26.02.2024 г. на „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД, с което е поискано да се изплати сумата от 777,84 лева, представляваща законната лихва върху недължимо платената държавна такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ в размер на 25 000 лева, считано от датата на заплащане на таксата - 02.09.2022г. до датата на нейното възстановяване - 22.12.2022 г.

Последвало е издаване на оспореното Решение № 000030-3454/25.03.2024 г. на изпълнителния директор на НАП, с което оставено без уважение искането на „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД за изплащане на лихва в размер на 777,84 лева върху недължимо платената държавна такса от 25 000 лева.

В мотивите на оспореното решение са изложени съображения, че на основание чл. 46, ал. 2 ЗНА не следва да се прилага нормата на чл. 129, ал. 6 ДОПК, тъй като изпълнителният директор на НАП действал не в качеството на орган по приходите, а в качеството на орган, упражняващ държавен надзор в областта на хазарта по силата на чл. 16 ЗХ. Допълнително е посочено, че производството по чл. 129 ДОПК приключва с АПВ или РА, приключващо пред орган, различаващ се от този, който възстановява недължимо платени държавни такси по чл. 30, ал. 6 ЗХ.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Жалба е процесуално допустима, като подадена срещу акт, подлежащ на съдебен контрол на основание чл. 28 ЗХ. Същата е подадена от лице с правен интерес, тъй като актът е неблагоприятен за него.

Спазен е срокът по чл. 28, ал. 1 ЗХ, доколкото оспореното решение е връчено на дружеството на 25.03.2024 г., а жалбата е депозирана на 05.04.2024 г. (отразено в придружителното писмо на органа).

Съгласно разясненията, дадени с определение № 9100/29.09.2023 г. по адм. д. № 8626/2023 г. по описа на ВАС, процесният акт подлежи на съдебен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Изцяло по преценка е на изпълнителния директор на НАП е да се произнесе положително или отрицателно по направеното искане (по – долу ще се изложат съображения за това), при което решението е издадено от компетентен орган.

Актът е издаден в предписаната от закона форма, като съдържа фактически и правни основания за негово издаване. Мотивиран е в достатъчна степен, позволяващ на адресата да разбере какви са причините за отказа за заплащане на лихви.

Не са допуснати процесуални нарушения, водещи до незаконосъобразност на оспорения акт.

Липсват нарушения на материалния закон при издаването на оспореното решение.

Пред органа е предявена претенция за заплащане на законна лихва върху парично вземане, което е платено без основание, т. е. заявена е акцесорна претенция. Това налага да се разгледа както главното вземане, така и акцесорното вземане.

На първо място следва да се посочи, че главното вземане представлява държавна такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ за поддържане на лиценз за организиране на хазартни игри с игрални автомати, при което е вид държавна такса по чл. 4, б. „о“ ЗДТ. В чл. чл. 4б ЗДТ е регламентирано, че недължимо платените държавни такси се връщат по искане на заинтересованата страна, отправено до органа, който ги е събрал, т. е. съществува изрична разпоредба относно реда за възстановяване (според терминологията на закона „връщане“) на недължимо платени такси. Съгласно чл. 7 ЗДТ контролът по правилното определяне и събирането на таксите се провежда от ръководителите на съответните държавни органи. В тази връзка и на основание чл. 17, ал. 1, т. 16 ЗХ изпълнителният директор на НАП е компетентен да се произнесе по искането за възстановяване на недължимо внесени такси. В тази връзка за възстановяване на главното вземане е налице изричен административен ред - чрез отправяне на искане от заинтересованото лице до административния орган, в чиято компетентност е издаването на съответния акт.

Поставя се на въпрос дали органът, който се е произнесъл по главното вземане (възстановяване на недължимо платената такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ) е компетентен да се произнесе и по акцесорното искане за възстановяване на законната лихва върху тази такса. В случая липсва норма в специалния приложим закон - ЗХ, която да задължава ответника да издаде позитивен за искателя акт по реда на чл. 21 и сл. АПК.

От съдържанието на нормата на чл. 92 ЗХ е видно, че в нея не е посочена таксата по чл. 30, ал. 6 ЗХ. Това води до извод, че е неприложим редът по чл. 128 и сл. от ДОПК, тъй като същият касае единствено недължимо платени такси по чл. 30, ал. 3 и 4 ЗХ, при което таксата по чл. 30, ал. 6 от ЗХ не подлежи на възстановяване съгласно данъчното или осигурителното законодателство. Дори да се приеме обратното, то с оглед изменението на нормата на чл. 92 ЗХ (ДВ, бр. 108/30.12.2023 г., в сила от сила от 01.01.2024 г.), то същият е приложим за вземания (главница - такса и/или лихва), възникнали след влизане в сила на посоченото изменение - 01.01.24 г., сред които процесното не е, тъй като е заплатено и върнато през 2022 г.

Допълнителен аргумент за неприложимия ред по чл. 128, вр. чл. 129, ал. 6 ДОПК е това, че съгласно чл. 16 ЗХ изпълнителният директор на НАП осъществява надзор в областта на хазарта и свързаните с хазарт дейности, а в чл. 17 ЗХ липсват правомощия по установяване, възстановяване или прихващане недължимо платени или събрани суми по ЗХ. Това води до извод, че в случая изпълнителният директор на НАП не действа като орган по приходите, което изключва възможността за произнасяне по реда на чл. 128, вр. чл. 129, ал. 6 ДОПК.

Следва да се посочи, че разпоредбата на чл. 129, ал. 6, вр. ал. 5 ДОПК се отнася само за лихви, начислявани върху вземанията по чл. 128, ал. 1 ДОПК, а настоящият случай не е сред тях, което изключва соченият от жалбоподателя процесуален ред за

заплащане на лихви. В допълнение следва да се посочи, че се касае за акцесорно вземане, произтичащо от главно вземане, което в сравнение с главните вземания по чл. 128, ал. 1 ДОПК, се отличава по начина на разглеждане на искането, вида на акта, реда за обжалване, компетентния орган и други.

Главното вземане, от което произтича претенцията за лихви, представлява недължимо платени такси, които както се посочи по – горе се връщат по искане на заинтересованата страна. Това производство е резултат на неоснователно разместване на имуществени блага, дължащо се на недължимо платени такси. Неговата единствена цел е да възстанови недължимо платени такси, т. е. да се възстанови имущественото положение преди плащането на таксата (да се премахнат последиците от неоснователното обогатяване). По тези съображения нормата на чл. 46 ЗДТ не урежда други отношения по повод недължимо платените такси, т. е. не регламентира образуването на обезщетително производство, а само административно производство по възстановяване.

Правото на законна лихва е правоувеличаващо право, акцесорно на паричното вземане за главница, дължи се поради неизпълнение в срок на главното задължение и се изчислява като процент от размера на главницата за определен период. Лихвата е предмет на вземане, което възниква в резултат на неплащане на дадено парично задължение (в случая твърденията за отказ да се върне недължимо платената такса). При неизпълнение на паричен дълг (връщане на недължимо платена такса) кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата.

Горното означава, че претенцията за заплащане на законна лихва има за предмет обезщетение за забавено плащане (сигурната имуществена вреда за забавата е винаги съизмерима със законната лихва). Отговорността за изплащане на обезщетение се ангажира чрез предявяване на иск по реда на ЗОДОВ, доколкото се твърди, че неизплащането на главното вземане е резултат на акт на органа (платена такса в изпълнение на решение № 000030-7845/01.09.2022 г. на изпълнителния директор на НАП, а впоследствие върната с решение № 000030-10235/01.12.2022 г. на същия орган, т. е. органът сам е преразгледал първоначално дадените указания за дължимостта на таксата). Нормата на чл. 46 ЗДТ не урежда отношения по повод определяне на обезщетение, поради което с подаването на искане вх. № вх. № 26-К-417/26.02.2024 г. не възниква задължение на изпълнителни директор на НАП да се произнесе положително за жалбоподателя, а това е по негова преценка. Касае се възможност, но не и за задължение за изпълнителния директор на НАП. Евентуалното произнасяне би имало единствено характер на доброволно уреждане на спора за лихвите или отказ да се уреди извънсъдебно този спор (тук отново следва да се посочат мотивите на определение № 9100/29.09.2023 г. по адм. д. № 8626/2023 г. по описа на ВАС, според които процесният акт подлежи на съдебен контрол, а възможността за положително произнасяне е въпрос по същество на спора).

Горното налага извод за неоснователност на оспорването, поради което жалбата следва да се отхвърли.

По разноските:

С оглед изхода на делото и чл. 143, ал. 3 АПК в полза на ответната страна следва да се присъдят направените разноски по делото, които са в размер на 100 лева за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер, съответстващо на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП. Следва да се отбележи,

че производството няма характер на такова по реда на ДОПК, при което е неприложима нормата на чл. 161, ал. 1 ДОПК.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД срещу Решение № 000030-3454/25.03.2024 г. на изпълнителния директор на Национална агенция за приходите.

ОСЪЖДА „Казино Ескейп гр. Исперих“ ООД да заплати на Национална агенция по приходите сумата в размер на 100 лева, представляваща направени по делото разноси за юрисконсултско възнаграждение .

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от уведомяване на страните.

Съдия: